

FIȘA DISCIPLINEI

Antichitatea clasică în cinematografie 1.

Opere literare în lecturi filmice

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea "Babeș-Bolyai"
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Limbi și Literaturi Clasice
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclul de studii	Nivel licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Filologie clasică / licențiat în filologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Antichitatea clasică în cinematografie 1. Opere literare în lecturi filmice				Codul disciplinei	LLV3039	
2.2. Titularul activităților de curs			Lect. dr. Bogdan Neagota					
2.3. Titularul activităților de seminar / curs practic			Lect. dr. Bogdan Neagota					
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	VP	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	DC
							Obligatoritate	Facult.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	0	3.3. seminar / curs practic	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	0	3.6 seminar / curs practic	2
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				42	
3.8. Total ore pe semestru				70	
3.9. Numărul de credite				3	

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs/ laborator multimedia, sistem de amplificare audio, fotocopii, materiale pe suport electronic, proiector, fotocopiator.
5.2. de desfășurare a seminarului/ cursului practic	sală de curs/seminar/c.p.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	<p>C1 Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul interacțiunii dintre literatură și cinematografie, a principalelor orientări metodologice în abordarea relației dintre opera literară și film din perspectivă istorică și critică.</p> <p>C2 Comunicarea eficientă, scrisă și orală, în limba română; interpretarea de texte tematizate filmic din culturile antichității clasice.</p> <p>C3 Descrierea vocabularului și schițarea lecturilor moderne, literare și cinematografice, asupra orizontului literar al antichității clasice și tardoantice greco-romane.</p>
Competențe transversale	CT1 Utilizarea componentelor domeniului limbă și literatură în deplină concordanță cu etica profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul vizează circumscrierea relației intertextuale profunde dintre literatură și cinematografie (curente culturale și autori), în contextele culturale în care acestea au fost active. Sursele utilizate sunt literare și cinematografice. Metodologia se axează pe o abordare istorică și critică.
7.2 Obiectivele specifice	Tematica acestui curs este utilă studiilor socio-umane, fiind un instrument auxiliar important în asimilarea unor date culturale de bază, din perspectiva metodologiilor actuale. Studiul interacțiunii dintre literatură și cinematografie, din perspectiva genezei unor discipline moderne (critica de film, istoria artei cinematografice), este util abordării istoriei culturale europene și are un rol modelator în asumarea memoriei culturale specifice acestui spațiu.

8. Conținuturi

8.1 Curs și seminar	Metode de predare	Observații
1. Ciclurile mitice grecești în lecturi filmice canonice (eroii – ciclul Argonauților, ciclul lui Herakles, Perseu; zeii olimpicieni – Apollo, Aphrodita, Zeus etc.)	metoda expozitivă și dialog (masă rotundă)	
2. Miturile Greciei antice în lecturi sincretice: Peplum (ciclul Hercules – 19 filme: 1958-1965; ciclul Maciste, 1915-1926, 25 filme: 1960-1965) și New Peplum (anii 90 și 2000)	Id.	
3. Miturile Romei antice: ciclul lui <i>Romulus & Remus</i> , de la filmele Peplum (<i>Romolo e Remo</i> – Sergio Corbucci, 1961; <i>Romulus and the Sabines / Il ratto delle sabine</i> – Richard Pottier, 1961) la ciné-verité (<i>Il primo re / The First King</i> – Matteo Rovere, 2019 și <i>Romulus</i> , în 10 episoade – Matteo Rovere, 2020).	Id.	
4. <i>Iliada</i> cinematografică, între Peplum (<i>La guerra di Troia</i> – Giorgio Ferroni, 1961; <i>Helen of Troy</i> – Robert Wise, 1956) și New Peplum (<i>Troy</i> – Wolfgang Petersen, 2004; <i>Helen of Troy</i> – John Kent Harrison, TV Mini Series 2003)	Id.	
5-6. <i>Odissea</i> tematizată cinematografic: - filmul mut: <i>L'Île de Calypso</i> (Georges Méliès, 1905) și <i>L'Odissea</i> (Francesco Bertolini, Giuseppe de Liguoro, Adolfo Padovan – 1911); - filmul péplum: <i>Ulysses</i> (Mario Camerini, 1954); <i>Ulisce contro Ercole</i> (Mario Caiano, 1962); - filmul de artă: <i>Odissea</i> , 8 episoade (Franco Rossi, 1968; <i>Nostos: Il ritorno / Nostos: The Return</i> (Franco Piavoli, 1989); <i>The Odyssey</i> (Andrei Konchalovski, 1997); - lecturi filmice libere (<i>Το βλέμμα του Οδυσσέα/Ulysses' Gaze</i> – Theo Angelopoulos, 1995; <i>The Return</i> – Uberto Pasolini, 2024).	Id.	
7. <i>Oedip</i> de Sophocles: - filmul de artă: <i>Edipo re / Oedipus rex</i> (Pier Paolo Pasolini, 1967), <i>Oedipus the King</i> (Philip Saville, 1968), <i>Oedip</i> (Florin Mihăilescu, 1995), <i>Sophocles' Oedipus Rex</i> (Nicolas Walker, 2018); - lecturi filmice libere: <i>Oedipo Alcalde</i> (Jorge Alí Triana, 1996), <i>Oldboy</i> (Chan-wook Park, 2003), <i>Proiecționistul</i> (José Maria Cabral, 2019).	Id.	
8. Două lecturi filmice la <i>Medea</i> lui Euripide: Pier Paolo Pasolini (<i>Medea</i> – 1969) și Lars von Trier (& Carl Theodor Dreyer) (<i>Medea</i> – 1988);	Id.	
9. <i>Iphigenia</i> și <i>Iphigenia în Aulis</i> :	Id.	

- filmul de artă: <i>Ιφιγένεια/Iphigenia</i> (Michael Cacoyannis, 1977). - lecturi filmice libere: <i>The Killing of a Sacred Deer</i> (Yorgos Lanthimos, 2017)		
10. <i>Antigone</i> : - filmul de artă: <i>Antigoni</i> (Giorgos Tzavellas, 1961); - lecturi filmice libere: <i>Duios Anastasia trecea</i> (Alexandru Tatos, 1979); <i>Antigone</i> (Sophie Deraspe 2019), scurt metraje (<i>Pirro dhe Antigona/Pirro and Antigona</i> – 2023; <i>Antigona</i> – Mirsad Abazi & Ibër Deari, 2025)	Id.	
11. Teatrul antic (tragedia greacă, tragedia senecană, comedia greacă și comedia latină) în adaptări scenografice studențești (spectacole filmate și postate pe canale Youtube)	Id.	
12-13. <i>Eneida</i> : de la filmul peplum (<i>La leggenda di Enea/The Avenger</i> – Giorgio Venturini, 1962) la cinematograful de artă (<i>Eneide</i> , 7 episoade – Franco Rossi, 1971)	Id.	
14. Romanul latin: lecturi referențiale (<i>Satyricon</i> – Federico Fellini, 1969) și lecturi minore (<i>L'asino d'oro</i> – Sergio Spina, 1970).	Id.	

Bibliografie generală selectivă

- Arthur J. Pomeroy, *A Companion to Ancient Greece and Rome on Screen*, Wiley-Blackwell, 2017.
- Martin M. Winkler, *Cinema and Classical Texts. Apollo's New Light*, Cambridge University Press, 2009.
- Pantelis Michelakis, Maria Wyke: *The Ancient World in Silent Cinema*, Cambridge University Press, 2013.
- Anthony Cristiano, Carlo Coen (eds): *Experimental and independent Italian cinema*, Edinburgh University Press, 2020.
- Flavia Brizio-Skov (ed.), *Popular Italian Cinema. Culture and Politics in a Postwar society*, I. B. Tauris, 2011.
- Michael G. Cornelius, *Of muscles and men. Essays on the Sword and Sandal Film*, McFarland & Company, 2011.
- Roy Kinnard, Tony Crnkovich: *Italian Sword and Sandal Films, 1908-1990*, McFarland & Company Publishers, 2017.
- Arthur J. Pomeroy, „Franco Rossi's Adaptations of the Classics”. In Arthur J. Pomero (ed.). *A Companion to Ancient Greece and Rome on Screen*. Malden, Massachusetts: Wiley-Blackwell, 2017.
- Marta García Morcillo, „The East in the West: The Rise and Fall of Ancient Carthage in Modern Imagery and in Film”. In: Marta García Morcillo, Pauline Hanesworth, Óscar Lapeña Marchena (eds.): *Imagining Ancient Cities in Film: From Babylon to Cinecittà*. London and New York: Routledge, 2015.
- Milly Buonanno, *Italian TV Drama and Beyond: Stories from the Soil, Stories from the Sea*. Intellect Books, 2012.
- Eleonora Cavallini. *Omero mediatico: aspetti della ricezione omerica nella civiltà contemporanea: atti delle giornate di studio, Ravenna, 18-19 gennaio 2006*. D. U. Press, 2007.
- Helen Lovatt, Caroline Vout: *Epic Visions: Visuality in Greek and Latin Epic and its Reception*. Cambridge University Press, 2013.

Camille Paglia, „Homer on Film. A Voyage Through The Odyssey, Ulysses, Helen of Troy and Contempt”. In: *Arion: A Journal of Humanities and the Classics*, Third Series, Vol. 5, No. 2 (Fall, 1997), pp. 166-197.

Audrene Eloit, „Oedipus Rex by Pier Paolo Pasolini The Palimpsest: Rewriting and the Creation of Pasolini's Cinematic Language”. *Literature Film Quarterly* (2004).

Elena Fabbro (ed.). *Il mito greco nell'opera di Pasolini. Atti del Convegno Udine-Casarsa della Delizia, 24–26 ottobre 2002*. Udine, Forum, 2004.

Naomi Greene, *Pier Paolo Pasolini: Cinema as Heresy*. Princeton, Princeton UP, 1990.

Anastasia Bakogianni, „Euripides' Iphigenia: Ancient Victim, Modern Greek Heroine?”. In: *Revista de Estudos Clássicos* 7(2), pp. 10-26.

Peter Bondanella, *The Cinema of Federico Fellini*, Princeton: Princeton University Press, 1992.

Claudio Fava and Aldo Vigano: *The Films of Federico Fellini*. New York: Citadel, 1990.

Stephen Snyder, „Color, Growth, and Evolution in Fellini Satyricon” in *Federico Fellini: Essays in Criticism* (ed. Peter Bondanella), 1976.

Federico Fellini, *Comments on Film*. Ed. G. Grazzini (trans. Joseph Henry). California State University at Fresno, 1988.

Fellini Satyricon, ed. Dario Zanelli, New York: Ballantine, 1970.

Gilda Frantz, „Fellini Satyricon”. In: *Psychological Perspectives*, Vol.1, n° 2, Autumn 1970, pp. 157–161.

Eileen Lanouette Hughes, *On the Set of 'Fellini Satyricon': A Behind-the-Scenes Diary*, New York: Morrow, 1971.

Arnando José Prats, „The Individual, the World and the Life of Myth in 'Fellini Satyricon’”. In: *South Atlantic Bulletin*, Band 44, n° 2, May 1979, pp. 45–58.

Liliana Betti, *Federico A.C.: disegni per il 'Satyricon' di Federico Fellini*, Milan: Libri Edizioni, 1970.

Axel Sütterlin, *Petronius Arbiter und Federico Fellini. Ein strukturanalytischer Vergleich*, Frankfurt am Main: Peter Lang Verlag, 1996.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- tematica este elaborată pe baza bibliografiei internaționale în domeniul predării;
- conținutul predării dezvoltă abilitățile și deprinderile necesare studenților pentru specificul muncii de studiu și cercetare academică în condițiile internaționalizării învățământului universitar
- conținutul predării acoperă principalele aspecte practice în care se poate presupune că studenții vor folosi cunoștințele de cultură în viitoarea lor muncă de cercetare.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs + Seminar	Prezența și participarea	Un referat și participări	100%

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

	activă la curs și seminar îndeplinirea corectă și la timp a sarcinilor de lucru însușirea elementelor de specialitate	active la seminare (se notează de la 1 la 10)	
	Criterii care vizează aspecte atitudinale: conștiințiozitatea, motivația, observarea studiului individual		

10.6 Standard minim de performanță

Studentii vor ști să

- recunoască elementele culturale specifice culturii indiene
- recunoască importanța ei în context universal
- redacteze texte academice (articol, eseu, raport de cercetare); prezentarea orală (seminar, dezbateri)
- comunice în mediul academic prin intermediul proiectelor individuale și de grup.

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
	

Data completării:
19.02.2025

Numele și semnătura titularului de
curs/seminar

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABES-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABES-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABES-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Data avizării în Departament:
25.02.2025

Numele și semnătura directorului de departament

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului